

7/15787
GL 23

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

01.03.2011* 10599

Sayı: B.02.1.HZN.0.12.07.00/449
Konu: Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi: 5.10.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/15787-25228/52087 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile, Kütahya Milletvekili Sayın Alim IŞIK tarafından tevcih edilen 7/15787 sayılı soru önergesinin sureti ekli olarak gönderilmiş ve süresi içinde cevaplandırılması talep edilmiştir.

Söz konusu soru önergesine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER:

1- Yazı (5 Sayfa)

DAĞITIM:

Bilgi: Başbakanlığa

**KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SN. ALİM İŞİK TARAFINDAN
BAŞBAKAN SAYIN RECEP TAYYİP ERDOĞAN'A TEVCİH EDİLEN
7/15787 SAYILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN OLARAK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

SORU 1) Yerli imalatın en büyük maliyet kalemlerinden birisi olan enerji girdisinin söz konusu kararla destek kapsamına alınmamasının gerekçeleri nelerdir?

SORU 2) Söz konusu teşvik sisteminde enerji maliyetleri esas alınarak yeniden bir düzenleme yapılması düşünülmekte midir?

CEVAP 1-2) Enerji maliyeti gibi üretim maliyetlerinin azaltılmasına yönelik işletme dönemi destekleri dünya genelinde çok özel durumlarda, sınırları ve süreleri tanımlanmış olarak uygulanmaktadır. Bu tür desteklerde, Dünya Ticaret Örgütü kuralları ile Türkiye-AB arasında bir Gümrük Birliği tesis eden 6 Mart 1995 tarih ve 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararına uyum sağlanması gerekmektedir. Bu nedenlerle, işletme dönemi desteği olan enerji maliyetlerinin desteklenmesi Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki 2009/15199 sayılı Karar kapsamında yer almamıştır.

SORU 3) Yeni teşvik uygulamalarına rağmen ülkemizdeki sanayi sektöründe kapasite kullanım oranı düşüklüğünün ve işsizlik oranındaki artışların önlenememesinin sebepleri nelerdir?

CEVAP 3) Küresel ekonomik kriz nedeniyle yurtiçi ve yurtdışı talep olumsuz yönde etkilenmiştir. İhracatın yarıya yakın bir bölümünün gerçekleştirildiği AB ülkelerinde krizin şiddetli şekilde hissedilmesi, ülkemizin ihracat performansını önemli ölçüde düşürmüştür. Türkiye'nin toplam ihracatının yüzde 94'ü imalat sanayi ürünlerinden oluşmaktadır. Bu nedenle dış talebe bağımlı üretim yapan sektörlerimizdeki daralma, bu sektörlerle girdi sağlayan yurtiçi sektörlerimize de aksetmiştir.

Özellikle ihracata yönelik üretim yapan taşıt araçları, ana metal, metal eşya ve makine-teçhizat alt sektörlerinde 2009 yılı ilk çeyreğinde yurt içi üretim krizden etkilenmiştir. Bununla birlikte, 2009 yılı ikinci çeyreğinden itibaren alınan tedbirlerin etkisiyle krizin üretim üzerindeki etkisi hafifletilmiştir. Kriz sonrasında 2009 yılı son çeyreğinde başlayan ekonomik büyüme eğilimi, 2010 yılının üç çeyreği boyunca da güçlü bir şekilde devam etmiş ve GSYH büyümesi yılın ilk üç çeyreğinde yüzde 8,9 oranında gerçekleşmiştir. Aylık olarak açıklanan güncel veriler, büyüme eğiliminin yılın son çeyreğinde de sürdüğüne işaret etmektedir. Nitekim, sanayi üretimi 2010 yılı Aralık ayında yüzde 16,9 oranında artmış, 2010 yılında ise geçen yıla göre yüzde 13,1 oranında büyümüştür. 2009 yılı ikinci çeyreğinden bu yana ılımlı bir toparlanma gösteren ve 2010 yılında da bu eğilimi devam ettiren kapasite kullanım oranının ise 2011 yılında da olumlu seyrine devam ettiği görülmektedir. 2011 yılı Ocak ayına ait kapasite kullanım oranı, mevsimsel etkilerden arındırılmış haliyle bir önceki aya göre 0,1 puan artarak 77,2 seviyesine ulaşmıştır. Diğer taraftan, son dönemde ekonomideki güçlü toparlanma süreciyle birlikte artan yatırımlar sayesinde sanayi sektöründe ilave kapasite yaratılmıştır. Buna bağlı olarak sanayi sektöründe artan potansiyel sayesinde üretimde kalıcı artışlar beklenmekte ve kapasite kullanım oranındaki istikrarlı toparlanmanın devam etmesi öngörülmektedir.

Küresel finans krizinin etkisiyle meydana gelen ekonomik daralma nedeniyle işsizlik tüm dünyada artış trendine girmiştir. Ülkemizde de işsizlik oranları bir miktar artmış, ancak bu artış ABD, İspanya, İrlanda gibi ülkelerle kıyasladığımızda sınırlı kalmıştır. Küresel kriz ile birlikte ülkemizdeki işsizlik artışının temel nedeni kriz dönemlerinde görülen işgücü arz artışının trendinin üzerinde seyretmesi olmuştur. Bununla birlikte, 2009 yılında birçok ülkede istihdam önemli ölçüde azalırken, Türkiye’de istihdam kaybını önlemeye yönelik alınan tedbirler sonucunda krize rağmen sınırlı da olsa istihdam artışı sağlanmıştır. İşsizlik oranı 2009 yılı Şubat ayından itibaren gerileme eğilimine girmiş ve 2009 yılındaki yüzde 14’lük seviyesinden 2010 yılı Kasım dönemi itibarıyla mevsimsel düzeltilmiş olarak yüzde 11,2’ye gerilemiştir. İktisadi faaliyetin istikrarlı bir toparlanma eğilimine girmesi, işgücü piyasasına olumlu biçimde yansımaktadır. Önümüzdeki dönemde işsizlik oranındaki gerilemenin ekonomik büyümeye paralel olarak devam etmesi beklenmektedir.

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki 2009/15199 sayılı Karar’ın yürürlüğe girmiş olduğu 2009 yılının Temmuz ayından bugüne kadar geçen süre içerisindeki yatırım eğilimindeki artış göz önünde bulundurulduğunda, anılan Karar’ın tasarrufları katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirmek, üretimi ve istihdamı artırmak ve bölgesel gelişmişlik farklılıklarını gidermek gibi hususlarda amacına ulaşmış olduğu görülmekte olup, hem teşvik sisteminin etkisi hem de istihdama yönelik olarak yürürlüğe konulan uygulamalar nedeniyle işsizlik ve kapasite kullanım oranlarında sürekli olarak iyileşmeler gerçekleşmektedir. İktisadi faaliyetin istikrarlı bir toparlanma eğilimine girmesi, işgücü piyasasına olumlu biçimde yansımaktadır. Önümüzdeki dönemde işsizlik oranındaki gerilemenin ekonomik büyümeye paralel olarak devam etmesi beklenmektedir.

SORU 4) Hükümetinizce bu konuda ne tür tedbirler alınmış ya da alınmaktadır?

CEVAP 4) Küresel krizin olumsuz etkilerini hafifletmek amacıyla bir çok tedbir alınmıştır.

- Yurtiçi talebi canlandırmak amacıyla belirli sektörlerde geçici KDV ve ÖTV indirimleri gerçekleştirilmiş,

- Bölgesel ve sektörel teşvikleri içeren yeni bir teşvik sistemi oluşturulmuş (2009 yılının Temmuz ayında yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki 2009/15199 sayılı Karar kapsamında yatırımların vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği, faiz desteği, yatırım yeri tahsisi, gümrük vergisi muafiyeti ve katma değer vergisi istisnası gibi destek unsurları ile desteklenmesi öngörülmüştür),

- KOBİ’lere verilen destekler kapsamında; finansmana erişimleri kolaylaştırılmış, finansman maliyetleri azaltılmış ve vergi avantajları sağlanmıştır.

- İstihdamı artırıcı tedbirler kapsamında; istihdam maliyetleri düşürülmüş, kısa çalışma ödeneğinin miktarı ve ödenekten yararlanma süresi artırılmış ve toplum yararına çalışma programları uygulamaya konulmuştur.

- Ayrıca, Şubat ayında yasalaşan 6111 sayılı Kanun ile istihdamı destekleyici pek çok düzenleme getirilmektedir.

SORU 5) Söz konusu teşvik esaslarının gözden geçirilerek bölge sayısının artırılması ve yeni desteklerin eklenmesi konusunda bir çalışmanız var mıdır?

SORU 6) Varsa çalışma ne aşamada? Yoksa bu tür bir düzenleme yapılabilir mi?

CEVAP 5-6) Yeni teşvik sisteminin uygulama sonuçları ile dünyada ve ülkemizde yaşanmakta olan ekonomik gelişmeler dikkate alınarak ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütlerinin de katkılarıyla önümüzdeki dönem için teşvik sisteminde yapılacak değişikliklere ilişkin çalışmaların kısa süre içerisinde tamamlanarak ilgili Bakanlar Kurulu Kararı istihlal edilecektir.

SORU 7) Kütahya ilinin önemli hammadde kaynaklarının söz konusu kararla teşvik kapsamına alınmamasının sebepleri nelerdir?

CEVAP 7) Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki 2009/15199 sayılı Karar kapsamındaki bölgesel teşvik sistemi 28/08/2002 tarihli ve 2002/4720 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında yer alan İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması-Düzey 2 seviyesi esas alınmak suretiyle uygulamaya konulmuştur. Yardım yoğunlukları, büyük proje ve bölgelerin gelişmişlik seviyelerine göre farklılaştırılmış ve alt bölgelerin potansiyelleri ve ekonomik ölçek kriterleri, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör kuruluşlarının görüşleri de dikkate alınarak her bir il grubunda desteklenecek yatırım konuları belirlenmiştir.

Bölgesel sistemde, dünya ve ülke şartları göz önüne alınarak uluslararası düzeyde rekabet edebilecek öncelikli sektörler belirlenmiş, özellikle arz ve kapasite fazlalığı olan katma değeri düşük sektörlerin desteklenmesinden vazgeçilmiştir.

Söz konusu sisteme ilave olarak, stratejik öneme sahip olan veya rekabet gücümüzü artıracak ileri teknoloji kullanan sektörler de büyük proje yatırımları kapsamında ayrıca desteklenmekte, bunların dışında il ayrımı yapılmaksızın genel teşvik sistemi uygulamasına da devam edilmektedir.

Kütahya İline ilave edilmesi talep edilen konuların ilgili kuruluşlar veya Odalar tarafından Hazine Müsteşarlığına iletilmesi halinde, konu tüm boyutlarıyla değerlendirilecektir.

SORU 8) Artan işsizliğin önlenmesi ve yatırımların desteklenmesi konusunda Hükümetinizin 2010 yılı programı nasıldır?

CEVAP 8) İşgücü piyasasına yönelik olarak 2010 yılı programında; işgücü piyasasının etkinleştirilmesi kapsamındaki tedbirlere, iş dünyasının talep ettiği nitelikteki işgücünün yetiştirilmesi amacıyla eğitim ile işgücü arasındaki işbirliği güçlendirilmesi kapsamındaki tedbirlere, aktif işgücü programlarının işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda yaygınlaştırılması ve etkinleştirilmesi kapsamındaki tedbirlere ve işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği koşullarını iyileştirmeye yönelik hazırlanan "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu" konusundaki çalışmalara yer verilmiştir.

İşgücü piyasasına yönelik olarak 2011 yılı programında yer alan tedbirler ise aşağıda sıralanmaktadır.

- İşletmelerin ilave istihdam oluşturmalarını kolaylaştıracak ve kayıtdışılığı önleyecek yeni modeller geliştirilecektir. Bu kapsamda, değişen piyasa koşullarını makro bakış açısıyla ele alan ulusal bir istihdam stratejisi ve eylem planı oluşturulacaktır.

- 5982 sayılı Kanun'la Anayasa hükümlerinde gerçekleştirilen değişiklikler ile AB ve ILO norm ve standartlarına uyum çerçevesinde, çalışma hayatına ilişkin mevzuat gözden geçirilecek ve sosyal diyalog alanında gerekli düzenlemeler yapılacaktır. Bu kapsamda;

- Toplu iş hukuku alanında uluslararası norm ve standartlar doğrultusunda gerekli değişiklikler yapılacaktır ve Kamu görevlilerini kapsayan 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu gözden geçirilecektir.
- Sosyal diyalog mekanizmalarının etkinliğini artırmaya yönelik olarak ESK (Ekonomik Sosyal Konsey) yeniden yapılandırılacaktır.
- İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu çalışmaları tamamlanacaktır.

- İşgücü piyasasında başta gençler, kadınlar ve özürllüler olmak üzere dezavantajlı kesimlere yönelik destekleyici politikalar sürdürülecektir. Bu kapsamda, işgücü piyasasına giriş açısından dezavantajlı grupların işe girişlerini kolaylaştıracak mekanizmalar geliştirilecektir.

- İş dünyasının talep ettiği nitelikteki işgücünün yetiştirilmesi amacıyla eğitim ile işgücü arasındaki işbirliği güçlendirilecektir. Bu kapsamda;

- Mesleki ve teknik ortaöğretimde kurulan modüler sistem geliştirilecek ve yükseköğretimdeki mesleki ve teknik eğitim programları da bu yapıyla uyumlu hale getirilecektir.
- Mesleki Eğitim ve Öğretim Stratejisi hazırlanacaktır.
- Ulusal mesleki yeterlilikler sisteminin güçlendirilmesi ve öncelikli sektörlerde meslek standartları geliştirilmesi çalışmalarına hız verilecektir.
- Ortaöğretim ve yükseköğretim kademesindeki mesleki ve teknik eğitimde açılacak eğitim kurumları ve uygulanacak programlar işgücü piyasası ihtiyaç analizleri dikkate alınarak belirlenecektir.

- Aktif işgücü programları işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda yaygınlaştırılacak ve bu programların piyasa üzerindeki etkileri değerlendirilecektir. Bu kapsamda, başta işgücü piyasasına girişte zorlukla karşılaşanlar olmak üzere bireylerin aktif işgücü programlarına erişimleri artırılacak ve aktif işgücü programları izleme ve değerlendirme sistemi oluşturulacaktır.

- Aktif işgücü programlarının etkin uygulanmasını sağlamak amacıyla, İŞKUR'un kurumsal kapasitesi güçlendirilecek, özel sektör ve ilgili meslek kuruluşları ile işbirliği artırılabacaktır.

- Özel istihdam bürolarının işe yerleştirme sürecindeki etkinlikleri artırılacaktır.

Yatırımların desteklenmesi konusunda 2011 yılı programında yer alan tedbirler aşağıdaki gibidir:

- KOBİ'lerin finansmana erişimlerinin artırılması amacıyla sağlanan desteklerin etkinliği artırılacak ve finansal araçlar çeşitlendirilecektir.

- KOBİ'lerin, yeni girişimcilerin, esnaf ve sanatkârların rekabet güçlerinin artırılmasına yönelik etkin destekler sağlanacak, desteklere ilişkin izleme ve değerlendirme sistemleri oluşturulacak ve kurumlar arası işbirliği ve koordinasyon artırılacaktır.

- İş ortamının iyileştirilmesine yönelik olarak bürokrasinin azaltılması, işlemlerin hızlandırılması ve işlemlerin maliyetlerinin düşürülmesi konusundaki çalışmalar sürdürülecektir.

- Fikri mülkiyet sisteminin etkinliğini sağlamak üzere; kısa, orta ve uzun vadeli stratejiler belirlenecek, kurumsal kapasite ve hukuki altyapı güçlendirilecek, kurumlar arası

etkin bir işbirliği ve koordinasyon sağlanacak, toplum düzeyinde yaygın ve yerleşik fikri haklar kültürü oluşturulacaktır.

- Girişimci Bilgi Sistemi geliştirilecektir.

Ayrıca, işsizliğin önlenmesi ve yatırımların desteklenmesine yönelik olarak 2009 yılının Temmuz ayında yürürlüğe konulmuş olan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki 2009/15199 sayılı Karar ve bu Kararın Uygulanmasına İlişkin 2009/1 sayılı Tebliğ çerçevesinde yatırımların desteklenmesine önümüzdeki dönemde de devam edilecektir.